

יחי המלך

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מליובאוויטש

גליון תקסה

ערב שבת קודש פ' וישב, מבה"ח טבת ה'תשע"ג

יוצא לאור על-ידי

תלמידי ה'קבוצה', 'חילי בית דוד' - בית משיח 770

במסגרת אגודת חסידי חב"ד באה"ק, תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

שישים ושתיים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א וק"י שנה להולדתו

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מוקדש

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מלך המשיח

מהרה יגלה אכ"י"ר

לזכות

אסתו שרה בת אדל מרים תחי'
לרגל יום הולדתה ביום ח"י כסלו
לאריכות ימים ושנים טובות עד ביאת גואל צדק,
ומתוך בריאות הנכונה, ולשנת ברכה והצלחה בגו"ר

*

נדפס ע"י משפחתה שיחיו

* * *

לעילוי נשמת

הרה"ח הרה"ת ר' פסח אפרים ב"ר אליעזר ע"ה
נפטר ביום כ"ף כסלו ה'תשס"ח
וזוגתו מרת בלה בת ר' שלום הלל צבי ע"ה
נפטרה בש"ק פ' תולדות, ג' כסלו ה'תשע"ג

ריבער

ת. נ. צ. ב. ה.

*

נדפס ע"י ידיהם

הרה"ת ר' יוסף יצחק הלוי וזוגתו מרת גיטל רחל שיחיו שגלוב

נדפס לעילוי נשמת ר' אפרים יונה ב"ר אורי אהרן יואל ז"ל זיסק

ולענין ר' אורי אהרן יואל ב"ר יוסף ארי' לייב ז"ל ופאולין רות ב"ר יצחק ע"ה

ולענין ר' יוסף ארי' לייב ב"ר משה באר ז"ל מרת חשא ב"ר נטע אורי הכהן ע"ה

ולענין ר' מאיר ב"ר צבי ע"ה ולענין יוסף ב"ר ארי' ע"ה

ו"הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, ולזכות כל משפחותיהם שיחיו – לשפע ברכות עד בלי די

ביאורים באגה"ת לאדה"ז

בקשר עם י"ט-כ' כסלו, ר"ה לחסידות, שבו מתחילים ללמוד את ספר התניא בשיעור היומי בחת"ת, הבאנו צילום (מוקטן) מהגהות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א על קטעים שנלקטו משיחות תשרי ה'תשכ"ט

(נדפס בלקו"ש חל"ט ע' 161 ואילך)

להלן פענוח חלק מהצילום (התיבות שהוסיף כ"ק אד"ש מה"מ באו בהדגשה):

הלשון בירושלמי הוא: 'ג' הם חוץ מן התשובה". והיינו שג' חלוקי הכפרה הם: יו"כ, יסורין ומיתה. וכן משמע גם בפירש"י [מעל תיבה זו סימן כ"ק אד"ש מה"מ?] [יומא פו, א] ד"ה אמר לו (כמ"ש בחדא"ג מהרש"א שם [כ"ק אד"ש מה"מ הוסיף: **הקשה עליו בהרש"ש**]). אבל מאגה"ת משמע שמפרש **כפשוטו** – **וכפרש"י** שג' חלוקים בכפרה, מהם: **מ"ע, מל"ת, כריתות ומיתות ב"ד**. (ועפ"ז מתורצות כמה קושיות שבמפרשי הש"ס)

. . בנוגע להלשון "תניא", הנה בראבי"ה [כ"ק אד"ש מה"מ כתב כאן: **אינו תח"י**] איתא הלשון "תניא עבר על מ"ע כו"ו" ומונה שם כל החילוקים שבכפרה (לא כבשבועות וזבחים, שמדבר רק ע"ד עבר על מ"ע), אלא שמקודם לזה אינו אומר הלשון "שלשה חלוקי כפרה" [כאן כתב כ"ק אד"ש מה"מ: **א"כ ה"ז ל' התוספתא אבל בכ"מ: "הברייתא" כבאגה"ת**] אם יש לומר שמקורו של אדה"ז (להגירסא "תניא" הוא גם מראבי"ה?)

היה ה"ופרצת" ומוכנים לביאת פרץ

"אלה תולדות יעקב יוסף" – רומז על ההוספה בהתגלות והפצת תורת חסידות חב"ד ע"י רבותינו נשיאינו • ובזה ניתוסף עוד יותר באופן ד"כרצת עליך פרץ" – במשך הארבעים שנה שבהם "קאי איניש אדעתא דרבי", שהפצת המעיינות חוצה נעשית באופן ד"ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה", עד לפנה הכי נדחת בקצוי תבל, פריצת כל הגדרים, שלכן, מוכנים כבר לביאת משיח צדקנו • קטעים משיחת ש"פ וישב, כ"א כסלו ה'תנש"א - מוגה

בארץ מגורי אביו בארץ כנען³, ומהפסוק השני ("אלה תולדות יעקב יוסף בן שבע עשרה שנה וגו'") עד לסיום הפרשה מסופר אודות פרטי הענינים השייכים ל"רוגזו של יוסף", **היפך המצב ד"וישב יעקב**, "לישב בשלוה"?

ב) השייכות דפרשת וישב⁴ להגאולה י"ט כסלו (שהיא הכנה להגאולה האמיתית והשלימה) – אע"פ שכבר בפסוק השני מדובר אודות "סבה ראשונה . . (ש)ע"י זה נתגלגלו וירדו למצרים"⁵ (כמבואר בפרטיות

3) ובמשך שנותיו של יעקב – שישב בשלוה מאז שחזר מבית לבן לארץ מגורי אביו עד שיוסף ה' בן י"ז שנה, במשך תשע שנים (ע"פ החשבון שבפרש"י (ורש"י ישן) ס"פ תולדות. ויצא ל, כה. וישלח לג, יז. פרשתנו לז, לד).

4) לא רק שם הפרשה ("וישב יעקב"), אלא התוכן דכל הפרשה – כמודגש ביום השבת (שבסמיכות לי"ט כסלו) שבו קורין כל הפרשה כולה מתחילתה עד סופה.

5) פרש"י עה"פ. וראה גם פרש"י סוטה יא, רע"א

א. בהפירוש ד"וישב יעקב" מביא רש"י יעוד נדרש בו, וישב, ביקש יעקב לישב בשלוה, קפץ עליו רוגזו של יוסף וכו". שמזה משמע (לכאורה) ש"וישב יעקב" היא **בקשתו** של יעקב ("ביקש יעקב לישב בשלוה"), אבל בפועל **לא נתקיימה** בקשתו "לישב בשלוה", כיון ש"קפץ עליו רוגזו של יוסף", כמסופר בארוכה בהמשך הפרשה.

וצריך להבין:

א) הטעם דקריאת שם הפרשה (שמורה על התוכן דכל הפרשה¹) – **"וישב" (וישב יעקב²)**, שפירושו "לישב בשלוה" – אע"פ שהמצב דישיבה בשלוה הוא (לכאורה) רק בפסוק הראשון שבפרשה, "וישב יעקב

1) כפי שמבאר בעל הגאולה ש"שמו אשר יקראו לו בלשון הקודש" מהוה ומחיל ומורה על תוכנו של הדבר הנקרא בשם זה (שעהייה"א בתחלתו).

2) כ"ה בסדר תפלות כל השנה (בסוף ספר אהבה) שברמב"ם. וראה לקו"ש ח"ל ע' 176. וש"נ.

מוקדש לעילוי נשמת

הרה"ג הרה"ח ר' חיים משה יהודה בהר"ר ירמיהו הכהן ולא"ה ע"ה בלוי

מו"ל כת"י הראשונים, רב בית כנסת ומנהיג רוחני במשך יובל שנים, וזיכה אלפים במצוות תפילין ומוזזה נפטר ג' אייר ה'תשס"ג, לסדר "אמור אל הכהנים"

ולע"נ זוגתו הרבנית חנה חי' הנה בת ר' מאיר שמריהו ורחל – נפטרה י"ג כסלו ה'תשמ"ג

יה"ר שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

בהמשך הפרשה, ובפרשיות שלאח"ז), היפך המצב דגאולה?

ב. ויובן בהקדם תמיהה נוספת בהמשך הפרשה:

לאחרי ההקדמה ד"וישב יעקב" ממשיך הכתוב "אלה תולדות יעקב יוסף", ומפרש רש"י "תלה הכתוב תולדות יעקב ביוסף מפני . . שכל עצמו של יעקב לא עבד אצל לבן אלא ברחל". ועל זה סובב והולך המשך הפרשה בסיפור פרטי המאורעות **דיוסף**, עיקר הענין ד"תולדות יעקב (הוא) – יוסף".

ועפ"ז דרוש ביאור והסבר בהקשר והשייכות דסיפור תולדותיו של יהודה בהמשך הפרשה⁶ ל"אלה תולדות יעקב יוסף" – ש"הפסיק בפרשתו של יוסף" בסיפור תולדותיו של יהודה, ואח"כ "חוזר לענין ראשון"⁸, ל"פרשתו של יוסף"?

ולהעיר, שבהתחלת הענין מפרש רש"י "למה נסמכה פרשה זו לכאן והפסיק בפרשתו של יוסף, ללמד שהורידוהו אחיו מגדולתו כשראו בצרת אביהם, אמרו אתה אמרת למכרו, אילו אמרת להשיבו היינו שומעים לך"⁹, אבל, הסבר זה הוא (בעיקר) על מ"ש בהתחלת הענין "ויהי בעת ההיא וירד יהודה מאת אחיו", שבגלל מכירת יוסף "הורידוהו אחיו מגדולתו", ולא (כ"כ) על המשך המאורעות שלאח"ז עד ללידת פרץ וזרח, שאינו שייך (לכאורה) ל"פרשתו של

(בנוגע להשליחות דיוסף לשכם שאודותה מסופר בהמשך הפרשה (פסוק יג): "תחילת סיבת ירידת ישראל למצרים".

6 קאפיטל לה.

7 פרש"י לה, א.

8 פרש"י לט, א.

9 ועד"ז מפרש בהתחלת הענין שלאחרי: "ויוסף הורד, חוזר לענין ראשון, אלא שהפסיק בו כדי לסמוך ירידתו של יהודה למכירתו של יוסף, לומר לך שבשבילו הורידוהו מגדולתו" (לט, א).

יוסף", "אלה תולדות יעקב יוסף"¹⁰.

ויש לומר, שבסיפור תולדותיו של יהודה באמצע פרשתו של יוסף מרומז **התוכן** (תכלית הכוונה) דפרשתו של יוסף – "אלה תולדות יעקב יוסף בן שבע עשרה שנה גו", "סיבה ראשונה . . (ש)ע"י זה נתגלגלו וירדו למצרים" – שלאמיתתו של דבר הו"ע **טוב**, בהתאם לכללות הענין ד"וישב יעקב", "לישב בשלוה", כדלקמן.

ג. וביאור הענין:

איתא במדרש¹¹ "ויהי בעת ההיא, רבי שמואל בר נחמן פתח כי¹² אנכי ידעתי את המחשבות, שבטים היו עסוקין במכירתו של יוסף . . ויהודה ה' עסוק ליקח לו אשה, והקב"ה ה' (עוסק ו)בורא¹³ אורו של מלך המשיח (שעתיד לצאת מתמרה¹⁴), ויהי בעת ההיא וירד יהודה, בטרם תחיל ילדה, קודם שלא נולד משעבד הראשון (פרעה ששעבד בישראל¹⁴) נולד גואל האחרון (פרץ שהוליד מלך המשיח¹⁴), ויהי בעת ההיא, מה כתיב למעלה מן הענין והמדנים מכרו אותו אל מצרים".

ועפ"ז מובן הקשר והשייכות דתולדותיו

10 וגם הטעם השני שמפרש רש"י בהתחלת הענין שלאחרי ("ויוסף הורד"), "ועוד כדי לסמוך מעשה אשתו של פוטיפר למעשה תמר, לומר לך, מה זו (תמר) לשם שמים אף זו (אשתו של פוטיפר) לשם שמים, שראתה באצטרולוגין שלה שעתידיה להעמיד בנים ממנו, ואינה יודעת אם ממנה אם מבתה" – הרי, הענין דזכות שבדבר ("לשם שמים") אינה אלא ביחס לאשתו של פוטיפר, משא"כ ביחס ליוסף עצמו (ובפרט ביחס ל"אלה תולדות יעקב יוסף") ה"ז בשלילה.

11 ב"ר פרשתנו רפ"ה.

12 ירמ' כט, יא.

13 ראה שינויי הגירסאות בב"ר הוצאת תיאודור-אלבק.

14 פרש"י שם.

(* להעיר מפרש"י לט, יא: "שנראית לו דמות דיוקנו של אביו וכי".

נתן הרבי לילד שארף שי' פרוסת עוגה, ותוך כדי עניית לחיים לקהל שי', התחיל לעודד בידו הק': קבוצה של יהודים אמידים שהגיעה מצרפת בערב שבת מצאה את מקומה בהתוועדות על הפירמידה הגדולה שבמערב הזאל. ניתן ה' להבחין בקירוב מיוחד של כ"ק אד"ש לאורחים אלו כבר בניגון הראשון בעודדו את השירה לעברם כו"כ פעמים בתנועות עזות.

ועדיין לא שיער אף אחד עד היכן יגיעו הדברים, והיתה זו הפתעה גמורה שעה שהרבי פתח את ההתוועדות במילים: "הרי הגיעה קבוצת אורחים מצרפת..."

מיד אמרו האורחים 'לחיים', כ"ק אדמו"ר שליט"א ענה להם בניד ראש, והקהל החל לנגן "האדרת והאמונה" בניגון ה'מא'רש' הצרפתי. כ"ק אדמו"ר שליט"א עודד את הניגון בחזק, ולפתע... פנה לימינו וסימן לשרוק... שריקות מכל צד פלחו את האויר כשכתגבורת לזה ממשיך הרבי לעודד עזות בתנועות רצופות משך זמן.

לאחר מכן התחיל הרבי בשיחה הראשונה. בשיחה זו דיבר על המהפך שקרה במדינת צרפת ממצב שלא למעליותא בעניני יהדות, אל תקופת הפצת יהדות באופן מיוחד, ועד כדי כך שבשמה, צרפת, ניכר בגלוי שהיא גימטרי' של 770.

בהמשך דיבר על כתיב-יד שהודפסו לראשונה במדינת צרפת, והרי טבע הסקנות של יהודי מגרהו ללמוד בספר חדש לא רק את הכותרת אלא את כל הספר...

בסיום השיחה התבטא "הנה נכנס משיח צדקנו בבית הכנסת ובית המדרש זה!"

אחרי השיחה טעם הרבי מהיין, ואח"כ מהמוזנות. הקהל ניגן את 'מא'רש נפוליון' וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד שוב לעבר האורחים. לפתע פנה לאחוריו אל ספסל הזקנים, ביניהם ישב הרה"ח הרה"ג ר' מרדכי שי' בלינוב מוועד רבני ליובאוויטש - צרפת, ושאלו בערך בזה הלשון: "וואו איז אייער עולם?" [=היכן הקהל שלכם?] ושוב שאל הרבי: "וואו איז דער פראנצויזישער עולם?" [היכן הקהל הצרפתי?] הנ"ל סימן לרבי על מקום עמידתם, אך הרבי לא הרפה והמשיך לתמוה ולסמן בתנועות ידיו... עד שהלה קלט, ומיד הורה לקהלו שיאמרו 'לחיים' לרבי. עתה הורה לו הרבי לומר לחיים על כוס גדולה, ועודד לעברו.

כאן החל הרבי לעודד את השירה בחזק רב, ולפתע – בשתי ידיו הק' יחד! ובמהירות...

אח"כ החל בשיחה השני'. בשיחה מיוחדת זו התייחס הרבי לנס גדול שאירע במדינת צרפת! והוא – ההמנון הצרפתי שהי' סמל לשחרור המדינה מעול מלכות – נהפך לניגון חסידי, ובה בעת בוטל באורח פלא וחדל מלשמש כהמנונה הרשמי של המדינה! בהמשך דובר אודות שימת ולב והכרה בניסים אלו, ואמר שאף שדיבר על כך כו"כ פעמים, מעורר הוא על זה שוב. – דבר לא רגיל, שגם הוסיף בהרגשה שהדיבורים הם בעצם 'בעליונים' ורק רומזים "בתחוננים". בסיום שיחה זו הזכיר הרבי את שמות כל הנשיאים, מהבעש"ט ועד נשיא דורנו.

כהמשך ספונטני למדובר בשיחה, ניגנו שוב את הניגון "האדרת והאמונה", והפעם ביתר חיות. גם עכשיו עודד הרבי בחזק, ובאמצע הניגון סימן לאורחים לומר לחיים. המשיך לעודד בתנועות מהירות ורצופות ביד אחת, ושוב בשתי ידיו הק' יחד בתנועות קצובות, כששירת הקהל הולכת וגוברת בשמחה רבה.

בסיום השיחה השלישית ניגנו "שובה" וכשהגיעו למילים "יראה אל עבדיך" החל הרבי לעודד בשתי ידיו הק' יחד בחזק רב ובמהירות. גם האורחים הנכבדים לא נשארו אדישים... והצטרפו לשמחה מכרכרים ומפוזים בכל עז.

בשיחה רביעית הזכיר ע"ד חלוקת משקה. היו 30 בקבוקים והסדר ה' כרגיל.

פירסומי ניסא והתוועדויות

[. .] ראשית, צריכה להיות ההכרה וההודאה לה' על הניסים שהוא עושה.

ובפרט כאשר עומדים בסמיכות לימי החנוכה שענינם הוא "פירסומי ניסא" – ממילא אפילו אם-תימצי-לומר שבשאר ימי השנה לא צריכה להיות כזו הדגשה בענין של פירסומי ניסא (כדמוכח מזה גופא שזהו ענינם של חנוכה ופורים וכיוצא בזה) – הרי בימי חנוכה צריך להיות פירסומי ניסא, ויש לומר, שזה כולל לא רק את נס המלחמה ונס החנוכה (של פך השמן) אלא פירסומי ניסא בכל הניסים שהקב"ה עושה לבני ישראל – "בימים ההם בזמן הזה".

ועוד והוא העיקר: ההכרה וההודאה ונתנית השבח לה' על הניסים שהוא עושה, נוסף על היותם ענין של הכרת טובה – ה"ז גם נוגע לביאת משיח צדקנו בגאולה האמיתית והשלימה, כפי שהגמרא אומרת²: "ביקש הקב"ה לעשות חזקי' משיח . . אמרה מידת הדין לפני הקב"ה . . חזקי' עשית לו כל הניסים הללו (שניצל מסנחריב ונתרפא מחליו³) ולא אמר שירה לפניך תעשהו משיח".

על-פי זה מובן בעניננו, שפירסומי ניסא של הניסים שעושה הקב"ה בזמננו – הרי זה נוגע להבאת הגאולה האמיתית והשלימה בפועל ממש!

ומזה מתקבלת ("האָט מען אַרויס") הוראה עיקרית: מאחר שכבר עומדים לאחרי כל הענינים, והגאולה עדיין לא באה – דבר נכון ביותר הוא לעסוק בענין של "פירסומי ניסא", לפרסם אצל עצמו ואצל הזולת, ובכל מקום ומקום – את הניסים שהקב"ה עושה עימנו, מתוך ידיעה שבזה קשורה הגאולה האמיתית והשלימה!

ועל-אחת-כמה-וכמה בימי החנוכה, שענינם הוא "פירסומי ניסא" כנ"ל – יש לראות לנצל ימים אלו, נוסף לכל הפעולות ומבצעי חנוכה, גם – כדי לערוך התוועדויות חסידים [או לקרוא לזה בלשון אחר, בכל מקום לפי ענינו, "אזלת לקרתא הלך בנימוסי"]⁴, בכל יום מימי החנוכה, ולדבר שם דברי תורה, נגלה דתורה ופנימיות התורה, ולקבל החלטות טובות בכל עניני תורה ומצוות, ובאופן של מוסיף והולך ואור (בהתאם לנרות חנוכה), ועוד ועיקר – לדבר בענין פירסומי ניסא, הניסים "בימים ההם בזמן הזה".

(משיחת ש"פ וישב, כ"ג כסלו, מבה"ז טבת ה'תשנ"ב - מוגה, תרגום מאידית)

(1) שבת כא, ב ובפרש"י.

(3) פרש"י שם.

(2) סנהדרין צד, א.

להלן יומן מיוחד המתאר את ההתרחשויות שאירעו במהלך ההתוועדות דש"פ וישב ה'תשנ"ב (מתוך "בית חיינו" 117):

בהכנס כ"ק אדמו"ר שליט"א להתוועדות (מוקדם מהרגיל) ניגנו "על ניסין". אחרי הברכה על היין התחילו, בכבל שבת בתקופה האחרונה, לנגן "זאָל שוין זיין די גאולה". מיד בתחילת הניגון

של יהודה ל"פרשתו של יוסף" – בבחינת הקדמת רפואה למכה¹⁵, שעוד לפני הירידה דגלות מצרים (פרשתו של יוסף) ישנו כבר "אורו של מלך המשיח"¹⁶, שמרומז ב(סיפור ד) לידת פרץ, "פרץ זה משיח, שנאמר עלה הפורץ לפניהם"¹⁷.

ד. ובעומק יותר יש לומר, שהסיפור דלידת פרץ הוא (לא רק הקדמת רפואה לפרשתו של יוסף, אלא גם) חלק מ"פרשתו של יוסף", שבזה מרומז התוכן האמיתי ד"פרשתו של יוסף":

"יוסף" – מלשון הוספה – מורה על הוספה (שלא ע"ד הרגיל) בעניני קדושה בעילוי אחר עילוי עד אין-סוף, וגם (ועיקר) הוספה עי"ז שהענינים הבלתי-רצויים מתהפכים לקדושה, כמודגש בהטעם דקריאת שם יוסף, ע"ש "יוסף ה' לי בן אחר"¹⁸, שמהפכים "אחר" ל"בן"¹⁹.

ונקודת הענין – ש"יוסף" (הוספה) בשלימותו מורה על מעמד ומצב שלמעלה ממדידה והגבלה, ע"י פריצת כל הגדרים [ובשתי הקצוות: מלמטה מטה – שמהפכים "אחר" ל"בן", ועד למעלה מעלה – שגם כשנמצאים בדרגא נעלית מוסיפים ובאופן דפריצה עוד יותר²⁰], שזהו ענינו של "פרץ" – "פרצת עליך פרץ"²¹.

(15) פי' יפה תואר שם.

(16) ראה גם תנחומא (באבער) פרשתנו יא: "עד שלא ירד יוסף ירד יהודה להתקין גואל אחרון זה מלך השמיח".

(17) אגדת בראשית ספס"ג. וראה גם ב"ר ספס"ה (ובפרש"י): "זה רבה על כל הפריצים ממך יעמוד (משיח שנאמר בו) עלה הפורץ לפניהם".

(18) ויצא ל, כד.

(19) ראה אוה"ת עה"פ.

(20) ויתירה מזה – שדרגא נעלית זו היא בבחינת "אחר" לגבי הדרגא שלמעלה ממנה, היינו, שגם ההוספה בקדושה היא באין-ערוך. ע"ד ובדוגמת האין-ערוך ד"בן" ל"אחר".

(21) לח, כט.

[. .] ויש לומר, שהנתנית-כח לעבודתו של יוסף במצרים מרומזת בסיפור לידת פרץ, "פרצת עליך פרץ", פריצת כל הגדרים, שלכן, "בעת ההיא" ש"שבטים היו עסוקים במכירתו של יוסף . . יהודה²² הי' עוסק ליקח לו אשה", שהכוונה בזה היא כדי שתהי' לידת פרץ, "פרצת עליך פרץ", שע"ז תהי' עבודתו של יוסף בירידתו למצרים בשלימות, הוספה אמיתית, שהיא באופן של פריצת כל הגדרים²³.

ה. ובהמשך לזה, גם הירידה דיעקב ובניו (כל בני') למצרים (כתוצאה ממכירת יוסף למצרים, ש"ע"י זה נתגלגלו וירדו למצרים). והמשכה בהגליות שלאח"ז ש'נקראו²⁴ ע"ש מצרים" – קשורה עם לידת פרץ:

כוונת הגלות (הירידה למצרים) היא בשביל הוספה ("יוסף") – כמארז"ל²⁵ "לא הגלה הקב"ה את ישראל לבין האומות אלא כדי שיתוספו עליהם גרים", שזהו"ע דבירור ניצוצות הקדושה²⁶, ועד לגרים כפשוטו²⁷,

(22) שהוא אמר למכור – "ויאמר יהודה גו' לנו ונמכרנו גו'" (לו, כו-ז), "אתה אמרת למכור אילו אמרת להשיבו היינו שומעים לך" – ובגללו נמכר למצרים.

(23) וכיון שעיקר הענין דפריצת גדר מודגש במצב של ירידה למטה (כנ"ל בפנים), לכן, בשביל לידת פרץ הוצרך להיות אצל יהודה ענין של ירידה למטה – "יירד יהודה מאת אחיו ויט גו" . . ועפ"ז יומתק לשון התנחומא (שבהערה 16) "עד שלא ירד יוסף ירד יהודה כו".

(24) ב"ר פט"ז, ה.

(25) פסחים פז, ב.

(26) ראה תו"א בראשית ו, א. ר"פ לך. ובכ"מ.

(27) ראה תו"א תולדות כ, ג. ובכ"מ.

(* ראה התחלת הענין במדרש שם: "בגדה יהודה . . נעשה חולין כו", ובאגדת בראשית שם: "ירד יהודה וגו' וירא שם יהודה בת איש כנעני ויקחה, כיון שנטלה, אמר הקב"ה, המשיח עתיד לעמוד מיהודה והלך ונטל אשה כנענית, אלא מה אני עושה מביא עליזות . . תמות כנענית . . ימותו בני . . כדי שידבק יהודה בתמו שהיא כהנת בתו של שם . . ויצא פרץ . . שהמשיח יוצא ממנו".

שמ"אחר" (כפשוטו) נעשה "בן". וההוספה ("יוסף") שבזמן הגלות (מצרים) נעשית ע"י העבודה באופן של פריצת גדר ("פריצת עלך פרץ")²⁸ – שגם במצב של ירידה בגלות, ועד לחושך כפול ומכופל, תחתון שאין תחתון למטה ממנו, נעשית עבודתם של בני" בכל התוקף, הן בעניי קדושה, והן בבירור העולם, עד שפורצים גדי העולם (מלשון העלם²⁹) וגדרי הגלות, שבאמצע (תוקף) הגלות ממשיכים ומגלים אלופו של עולם³⁰, ועד שממשיכים ומגלים בעולם (לא רק "אלופו של עולם", אלא) גם בחי' האלקות שלמעלה מהעולם, ובאופן של הוספה בעילוי אחר עילוי, עד להמשכת וגילוי מהותו ועצמותו ית' – שעוה"ז התחתון שאין תחתון למטה ממנו נעשה דירה לו ית'³¹, דירה לעצמותו³².

ובלשון המדרש "שבטים היו עוסקין במכירתו של יוסף . . והקב"ה הי' (עוסק ו) בורא אורו של מלך המשיח" – דיש לומר, שבזה מרומז שהירידה למצרים (שהתחלתה במכירתו של יוסף) היא (ע"י הנתנית-כח ו) בשביל התגלות אורו של משיח³³, לידת

(28) ועפ"ז יומתק ש"את יהודה שלח לפניו אל יוסף להורות לפניו גשנה (ולאח"ז) ויבואו ארצה גושן" (ויגש מו, כח) – שהנתנית-כח לירידת יעקב ובניו למצרים היא ע"י יהודה, שממנו נולד פרץ, כשם שהסיפור דלית פרץ הוא הקדמה לירידת יוסף למצרים.

(29) ראה לקו"ת שלח לו, ד. ובכ"מ.

(30) כמרומוז בתיבת "אולה" – גולה" בתוספת אל"ף באמצע התיבה (ראה ויק"ר ספ"ב. לקו"ת בהעלותך לה, ג. ובכ"מ).

(31) ראה תניא רפ"ז. ובכ"מ.

(32) ראה סה"מ מלוקט ח"ב ע' רמא. וש"נ.

(33) להעיר מהשייכות דמשיח ליוסף* – כמבואר

(* ראה לקו"ת לוי"צ לזו"ג, ע' ריש) בפירושו מאמר הזוהר (לד, ב) "כמה נהורין אתבריא עד לא אברי עלמא . . אורו של משיח", ש"אורו של משיח יסוד (בזינתו של יוסף), כי מה שנקרא משיח הוא ע"ש שמשו בשמן, שכן הוא יסוד, כמו שיסוד נקרא זית שמן, ומה גם שיש משיח בן יוסף דיסוד".

פרץ³⁴, "פרץ זה משיח שנאמר עלה הפורץ לפניהם", שעל ידו תתגלה ההוספה שע"י פריצת כל הגדרים (ב"מעשינו ועבודתנו כל זמן משך הגלות"³⁵) בתכלית השלימות, דירה לו ית' בתחתונים.

ו. עפ"ז מובנת גם השייכות ד"פרשתו של יוסף" (מכירתו למצרים) ל"וישב יעקב, ל"ישב בשלוה"³⁶:

ובהקדמה – שכיין ש"רצון יראיו יעשה"³⁷, ובפרט רצונו של יעקב, "בחור שבאבות"³⁸, בודאי קיים הקב"ה רצונו ובקשתו של יעקב לישב בשלוה.

ובשני אופנים: (א) במשך התשע שנים שישב בשלוה בארץ מגורי אביו (מאז שחזר מבית לבן עד שיוסף הי' בן שבע עשרה שנה)³⁹, (ב) ישיבה בשלוה באופן נעלה יותר – "ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה"⁴⁰, י"ז השנים (בגימטריא "טוב") שישב בשלוה בארץ מצרים שהיו מבחר שנותיו⁴¹ (ועד שעל ידם נעשה "טוב" (שלוה)

במדרשי חז"ל שלפני משיח בן דוד יהי' משיח בן יוסף (נסמן בלקו"ש חכ"ה ע' 952). ועוד ועיקר: גם משיח בן דוד שייך ל"יוסף ה' לי בן אחר", "זרע שהוא בא ממקום אחר . . זה מלך המשיח" (ב"ר פכ"ג, ה. פנ"א, ח. ובמ"כ שם), "שבא מרות המואב" שהיתה מעם אחר העובדים ומשתחווים לאל אחר" (עבוה"ק ח"ד פי"ד, ושם: "המלך המשיח הוא אשר ישלים הכוונה בבריאה . . הצד ההוא אשר . . הי' אחר, ישיבהו תחת כנפי השכינה, ולא יקרא עוד אחר, כי הפוך הרע . . אל הטוב . . ואז יהי' האחדות שלם").

(34) ושיך גם ל"זרח" – זריחה וגילוי – "אורו של משיח" (ובפרש"י שם: "מבהיק אורו של משיח").

(35) תניא רפ"ז.

(36) בהבא לקמן – ראה גם לקו"ש ח"ל ע' 176 ואילך.

(37) תהלים קמה, יט.

(38) ב"ר רפעי". וראה זח"א קיט, ב. קמז, ב. שעה"פ תולדות כו, כה.

(39) ראה לעיל הערה 3.

(40) ר"פ ויחי.

(41) ראה בעה"ט עה"פ. "היום יום" ח"י טבת, ובכ"מ.

כשם ש"ביקש יעקב לישב בשלוה", כך צריכים בני ישראל לבקש שרוצים כבר להיות בהתיישבות. אלא שבני ישראל למדים מהסיפור לבקש התיישבות לא רק כפי שמוכן אצל הנברא למטה – "וישב יעקב", אלא "וישב" סתם, "וישב" של הקב"ה (ש"וישב" היא תיבה בתורת ה') – התיישבות אמיתית, כפי שהקב"ה מבין מהי התיישבות! וביחד עם זה – "וישב בפשטות, התיישבות לבני ישראל בתור נשמות בגופים בעולם הזה הגשמי.

והענינים שבינתיים – ש"קפץ עליו רוגזו של יוסף" – הם רק הכנה לבוא להתיישבות אמיתית, ועכשיו כבר יצאו די-חובת כל ענינים אלו, והגיע הזמן שתהי' התיישבות אמיתית.

וכאמור, מצד אחד זו התיישבות אמיתית, התיישבות כפי שהיא באה מהקב"ה (שהוא למעלה מכל הענינים), וביחד עם זה נמשכת התיישבות האמיתית בחייו של כל יהודי בתור נשמה בגוף בעוה"ז הגשמי, כפירוש הפשוט ב"וישב" ע"פ הלכה (שהלכה היא דוקא בפשטות) – "דבר ה' זו הלכה"¹⁷ שקשור עם "דבר ה' זה הקץ"¹⁹ (כמוכן מזה שהגמרא אומרת²⁰ שני פירושים אלו על אותו פסוק – "דבר ה'").

ובפשטות – שמיד באה הגאולה האמיתית והשלימה, וישנה אז התיישבות אמיתית ושלימות בכל הענינים: שלימות העם – "בנערינו ובזקנינו גו' בבנינו ובבנותינו"²¹,

וישנו ה"רכוש גדול" – "כספם וזהבם אתם"²² כפשוטו, וגם כפי שזה ברוחניות – אהבה ויראה²³, שלימות התורה ומצוותי',

ונפעל בשלימות ה"וישב יעקב בארץ מגורי אביו" – בארץ הקודש, שלימות הארץ, עד "כי ירחיב ה' אלקיך את גבולך"²⁴, שנוסף לשבעת הארצות יתנו לבני ישראל גם את ארץ קיני קניזי וקדמוני שעד אז היו בידי גוים ("גוילשע הענט") – מהפכים אותם, ודוקא עי"ז נהי' "וישב גו' בארץ מגורי אביו"²⁵ באופן של התיישבות אמיתית, כיון שיתרון האור בא מהחושך דוקא²⁶, ועד"ל בנוגע לכל הענינים – תהי' בהם המעלה דאתהפכא עי"ז שיוציאום מידי גוים ומהפכים אותם לקדושה הכי נעלית,

ובפשטות – גאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, וישנו ה"וישב", התיישבות אמיתית ובפשטות בעוה"ז הגשמי, במהרה בימינו ממש ובעגלא דידן ממש.

(משיחת ש"פ וישב ה'תשמ"ו - בלתי מוגה)

(17) עמוס ח, יב. (23) ראה תו"א ריש פרשתנו. תו"ח שם נח, א ואילך. ובכ"מ.
(18) שבת קלח, ב. (24) ראה יב, כ. וראה שופטים יט, ח.
(19) שם. (25) פרש"י שופטים שם.
(20) ראה ס' הערכים-חב"ד ערך אור – ביחס לחושך ס"ח. וש"נ.
(21) כמ"ש ביצי"מ – בא י, ט.
(22) ישע"י, ס, ט.

מוקדש לעילוי נשמת ר' יהודה ב"ר צבי הירש ע"ה סטראל - נפטר ביום כ"ז אלול

ולע"נ זוגתו טשרנא גיטל בת ר' יעקב ע"ה - נפטרה ביום ה' טבת

יה"ר שתיכף ומיד יקיים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

נדבת בנם - יבלחט"א - הרה"ח שמואל סטראל ומשפ' שיחיו

מכוונים את הפירוש הפשוט ולא את ה"כוונות" – אזי העיקר ישנו, ותמיד אפשר להוסיף כוונות בזה.

אך לכל לראש יש לכוון את הפירוש הפשוט – שמבקשים בכל יום ויום וכמה פעמים לראות בעיני בשר "בשובך לציון ברחמים", ואדרבה, לשם כך נבראו העיני בשר – כדי שיהיו בשלימות, וזה דוקא כאשר הם מנוצלים לראות את תכלית השלימות – "בשובך לציון ברחמים"!

וכמו שכתוב במדרש תהלים¹⁰, והוא ברד"ק¹¹, בשבלי הלקט¹², ברוקח¹³ וכו' – שיהודי צריך **לתבוע** את הגאולה האמיתית והשלימה, וכדיוק הלשון בהלכה¹⁴ **לתבוע**, שהוא **תובע** מתי כבר תבוא הגאולה!¹⁵

ועד שהחיד"א כותב¹⁶, שע"י עצם הקיווי והתשוקה לגאולה – מביאים את הגאולה!

ג. וזוהי ההוראה שלמדים מסיפור התורה אודות טענת בני ישראל במצרים שהם מוותרים על ה"רכוש גדול" העיקר לצאת מהגלות, וכן מזה ש"ביקש יעקב לישב בשלוה":

היצר הרע ("הקלוגניקער") רוצה לנצל את סיפור הגמרא³ ע"י שמדגיש בעיקר את המענה (על טענת בני"), שבשביל ה"רכוש גדול" כדאי להשאר בגלות. ועד"ז אצל יעקב – שבפועל לא נתמלאה בקשתו ו"קפץ עליו רוגזו של יוסף";

אמנם, יהודי לומד גם מעצם הטענה (שהיא גם חלק מהתורה מלשון הוראה), **שצריכים** לצעוק "דאלאי גלות" ולבקש שרוצים כבר לישב בשלוה! וכאשר לומדים הוראה גם מטענה זו, אזי ניתן ללמוד אח"כ הוראה גם מהמענה, שמחזיקים את בני ישראל זמן נוסף בגלות מצרים בכדי שיקבלו את ה"רכוש גדול".

וההוראה היא: לאחרי יציאת מצרים נתקיימה כבר הבטחת הקב"ה "ואחרי כן יצאו ברכוש גדול" (שלשם כך הוא עיכבם בגלות), ולזה ניתוספה עבודת בני ישראל במשך כל שנות הגלות, ובמילא, אין סיבה להחזיק את בני ישראל עוד בגלות!

שיהודי לא יפסיק לצעוק "דאלאי גלות"

ד. עפ"ז יובן גם מדוע התורה מספרת זאת, דלכאורה נשאלת השאלה: מדוע בכלל מספרת לנו התורה את טענת בני ישראל ואת מענה הקב"ה, הלא אילו לא היתה התורה מספרת זאת, לא יכל היצר לטעון שלא צריכים עתה לצעוק כיון שזה בין כך לא יעזור, כפי שהי' אז?

והביאור בזה, שהיא הנותנת: אם התורה לא היתה מביאה את השאלה והתירוץ, הי' בא היצר ושואל את השאלה ומתמצה כדי לבלבל יהודי ולעכב אותו מלצעוק "דאלאי גלות"! לכן כותבת זאת התורה, בכדי לבטל ("באוואַרענען") מלכתחילה את טענת היצר ושידעו מיד את המענה, כך שיהודי לא יפסיק לצעוק "דאלאי גלות" אפילו לרגע אחד!

וזהו גם הלימוד שישנו מיעקב:

(10) מזמור יא.

(11) סוף שמואל ב.

(12) דין סדר ברכת המזון סי' קנז.

(13) הל' תפלה סי' שכב.

(14) ראה ב"י לטור או"ח סקפ"ח (ד"ה וכתב הרמב"ם).

(15) ראה "יחי המלך" גליון שה ע' 13. לקו"ש חכ"ה ע' 23 ואילך, ושם בעה" 14.

(16) בספרו מדבר קדמות את ק' ערך קיווי.

בכל שנות חייו, "כאילו כל ימיו בטובה"⁴².

והתחלת הישיבה בשלוה בארץ מצרים, "יחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה" (שהיתה באופן נעלה יותר מהישיבה בשלוה בארץ מגורי אביו) – ב"אלה תולדות יעקב יוסף בן שבע עשרה שנה", "סיבה ראשונה" . . (ש)ע"י זה . . (ש)ע"י זה נתגלגלו וירדו למצרים":

מצד ענינו של יעקב (השלישי שבאבות) כשלעצמו, מספיק הענין ד"וישב יעקב (לישב בשלוה) בארץ מגורי אביו" – המקום (והאופן) הטבעי דישיבה בשלוה;

אבל מצד השלימות ד"תולדות יעקב יוסף", ענין ההוספה, "יוסף ה' לי בן אחר", שגם מ"אחר" נעשה "בן", ובפרט כש"יוסף בן שבע עשרה שנה", בגימטריא "טוב", צריכה להיות הוספה בהישיבה בשלוה (טוב) באופן נעלה יותר – "יחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה", "שבע עשרה שנה אחרנין"⁴³, שגם בארץ מצרים, "ערות הארץ", תחתון שאין תחתון למטה ממנו (מעמד ומצב ד"אחר"), נעשה "יחי יעקב . . שבע עשרה שנה", בגימטרא טוב (חיים טובים של יהודי, של "בן"). ועד למבחר כל שנותיו – ישיבה בשלוה שלמעלה מהטבע, באופן של פריצת גדר, "פרצת עליך פריץ"⁴⁴.

(42) תדבאר פ"ה.

(43) זרה פרשתנו קפ. א. – וע"פ האמור בפנים יש לבאר מ"ש בזהר "כד אתאביד מיני יוסף, בן שבע עשרה שנה הוה, וכל אינון יומין דאשתארו דלא חמא לי ליוסף הוה בכי על אינון שבע עשרה שנין, וכמה דהוה בכי עלי, קב"ה יחב לי שבע עשרה שנין אחרנין דאתקיים בארעא דמצרים בחדו ביקרא ובשלימו דכלא" – אף שלכאורה הי' לו להקב"ה ליתן לו כ"ב שנים טובות כנגד כ"ב השנים ש"לא חמא לי ליוסף" שבהם "הוה בכי עלי" (ולא י"ז שנים כנגד י"ז שנים שיוסף הי' עמו) – כיון שבשנים הטובות שחי יעקב בארץ מצרים נתגלה הענין ד"יוסף בן שבע עשרה שנה" (ועפ"ז יומתק דיוק הלשון "הוה בכי על אינון שבע עשרה שנין").

(44) ועפ"ז יש לפרש בפרש"י "ביקש יעקב לישב

ועוד והוא העיקר – שהדרגא הנעלית דישיבה בשלוה ("וישב יעקב") שמתחילה ב"אלה תולדות יעקב יוסף בן שבע עשרה שנה" ("סיבה ראשונה" . . (ש)ע"י זה נתגלגלו וירדו למצרים", ונעשה "יחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה") היא הכנה לישיבה בשלוה בתכלית השלימות שתהי'

בשלוה קפץ עליו רוגזו של יוסף, צדיקים מבקשים לישב בשלוה, אומר הקב"ה לא דיין לצדיקים מה שמתוקן להם לעולם הבא, אלא שמבקשים לישב בשלוה בעולם הזה" – למעילותא:

לפי הפירוש הפשוט ש"קפץ עליו רוגזו של יוסף" הוא עונש על הבקשה לישב בשלוה – הי' צריך לכתוב "ביקש יעקב לישב בשלוה, אמר הקב"ה לא דיין לצדיקים וכו', קפץ עליו רוגזו של יוסף"⁴⁵ ובפרט שכן הוא הסדר במדרש (ב"ד פרשתנו פפ"ד, ג) שמביא רש"י (ועוד נדרש בו") – "בשעה שהצדיקים . . מבקשים לישב בשלוה בעולם הזה, השטן בא ומקטרג, אמר, לא דיין וכו', תדע לך שכן הוא, יעקב אבינו ע"י שביקש לישב בשלוה בעוה"ז נזדווג לו שטנו של יוסף"⁴⁶, ומזה שמסיים "צדיקים מבקשים לישב בשלוה אומר הקב"ה לא דיין כו' אלא שמבקשים לישב בשלוה בעולם הזה" (ואינו מוסיף לסיים בענין של עונש, "השטן בא ומקטרג", כבמדרש), י"ל שמרמז ומפרש שזהו סדר הרגיל אצל צדיקים, ע"פ רצונו והסכמתו של הקב"ה"⁴⁷.

ועפ"ז י"ל, שגם "קפץ עליו רוגזו של יוסף" הוא למעילותא – "רוגז" דקדושה (ע"ד מארז"ל (ברכות ה, רע"א) "לעולם ירגיז אדם כו") בשביל ההוספה ("יוסף") בישיבה בשלוה באופן של פריצת גדר ("קפץ עליו")⁴⁸.

(* ע"ד לשונו בהמשך הפרשה (לט, ו) בנוגע ליוסף, כיון שראה עצמו מושל התחיל אוכל ושותה כו' אמר הקב"ה אני מגרה בך את הדוב).

(***) ועד"ז במבוא תנחומא (באבער ע' 128 את יג - מתנחומא כתי") אמר הקב"ה ליעקב בקשת לישב עצמך, לא דיין לצדיקים לעוה"ב, בעוה"ז אינו ראיין לישיבה, מיד קפצה עליו צרת יוסף.

(****) ועפ"ז יומתק שינוי עיקרי בין המדרש לפירוש רש"י - שלשון המדרש הוא "השטן בא ומקטרג אמר לא דיין כו", (ובהתאם לכך מסיים בעונש), ורש"י משנה וכותב "אמר הקב"ה" (ובהתאם לכך אינו מסיים בעונש).

(*****) ועפ"ז יומתק שרש"י משנה מלשון המדרש "נזדווג לו שטנו של יוסף" (ורק בהמשך הענין, בהדרשה על הפסוק (איוב ג, כה) "לא שלחו גוי יבוא רוגז", כותב ר"גו של יוסף") וכותב "קפץ עליו רוגזו של יוסף" (ולהעיר מתנחומא באבער שם: "קפצה עליו צרת יוסף").

בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו⁴⁵ – שהרי "בעת ההיא... הקב"ה הי' (עוסק ו) בורא אורו של מלך המשיח", ע"י לידת פרץ, "זה משיח, שנאמר עלה הפורץ לפניהם", כנ"ל בארוכה.

ז. ע"פ האמור לעיל יש להוסיף גם בביאור הקשר והשייכות דפרשת וישב לי"ט כסלו, ראש השנה לחסידות – שבהתגלות תורת חסידות חב"ד ישנם כל הענינים-שליבים ד"וישב יעקב בארץ מגורי אביו", "אלה תולדות יעקב יוסף", ו"פרצת עלך פרץ": "וישב יעקב בארץ מגורי אביו" – רומז על התגלות תורת חסידות חב"ד ע"י רבינו הזקן, השלישי שבאבות החסידות, שע"י"ז באה תורת החסידות דהאבות שלפניו (הבעש"ט והמגיד) באופן של התיישבות ("וישב") בהבנה והשגה בחכמה בינה ודעת (כנ"ל ס"א [בהשיחה*]).

"אלה תולדות יעקב יוסף" – רומז על ההוספה בהתגלות והפצת תורת חסידות חב"ד ע"י רבותינו נשיאינו ממלאי מקומו של רבינו הזקן, עד לכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, יוסף שבדורנו⁴⁶, שאצלו היתה הדגשה מיוחדת בהענין ד"יוסף ה' לי בן

(45) ולהעיר שגם בהמשך הפרשיות שלאחרי פרשת וישב (שבהם מדובר אודות הירידה למצרים) מודגש ענין הגאולה (ראה גם קונטרס משיחות ש"פ וישלח תש"נ ס"ג-ד): פרשת מקץ – קץ הימים וקץ הימין (נסמן לקמן [בהשיחה**] הערה 114). פרשת ויגש – הגשת יהודה ליוסף, סמיכת גאולה לתפלה (זהר ר"פ ויגש). פרשת ויחי – "ויחי יעקב", עד לחיים נצחיים. וכן פרשת (וספר) שמות (ספר הגאולה) – "ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה", כדאיאת במדרש "ראובן ושמעון נתחין ראובן ושמעון סלקין" (ויק"ר פ"ב, ב, ה), ע"ש "גאולת ישראל נזכרו כאן" (שמו"ר פ"א, ה).

(46) ראה גם קונטרס משיחות ש"פ וישב תשמ"ח (ס"ה) תשמ"ח ח"א ע' 155 ואילך).

(* התועודות תנשא"א ח"ב ע' 11.

(** שם ע' 21.

אחר", לעשות מ"אחר" "בן", ובהדגשה יתירה בבואו לחצי כדור התחתון (ע"ד ובדוגמת ירידת יוסף למצרים), שע"י נעשה הגילוי דתורת החסידות (ביחד עם הפצת התורה והיהדות) בכל העולם כולו⁴⁷, גם בתחתון שאין תחתון למטה ממנו.

ובזה ניתוסף עוד יותר באופן ד"פרצת עלך פרץ" – במשך הארבעים שנה⁴⁸ שבהם "קאי איניש אדעתא דרבי"י⁴⁹, באופן ד"לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע"⁵⁰ – שהפצת המעיינות חוצה נעשית באופן ד"ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה", עד לפנה הכי נדחת בקצוי תבל, פריצת כל הגדרים⁵¹, שלכן, מוכנים כבר לביאת משיח צדקנו, "פרץ זה משיח, שנאמר עלה הפורץ לפניהם".

(47) משא"כ עד אז הי' (עיקר) הגילוי דתורת החסידות "בארץ מגורי אביו", בארץ שבה גרו רבותינו נשיאינו שלפנ"ז, עד להמגיד והבעש"ט.

(48) להעיר מהרמזו בהפטורה דפרשת וישב: "ואולך אתכם גו' ארבעים שנה" (עמוס ב, יו"ד).

(49) ע"ז ה, רע"ב.

(50) תבוא כט, ג.

(51) ובפרט ע"י ההוראה ונתינת-כח דאדמו"ר מהר"ש* – שנקרא ע"ש שמואל בנה של חנה** ש"השאלתיהו לה' כל הימים" (שמואל-א א, כח) וישב שם עד עולם" (שם, כב) – "לכתחילה אריבער" (אג"ק אדמו"ר מוהרי"צ ח"א ע' תריז). זהו תוכן הענין ד"פרצת עלך פרץ" (וראה לקמן [בהשיחה**] הערה 105).

(*) להעיר, שבסדר נשיא חסידות חב"ד שי"ך אדמו"ר מהר"ש ל"נאלה תולדות יעקב יוסף", להיותו לאחרי ג' האבות דחסידות חב"ד (אדמו"ר הזקן, אדמו"ר האמצעי והצמח צדק), - ולהעיר מהשייכות המיוחדת דכ"ק מו"ח אדמו"ר (יוסף שבדורנו) לאדמו"ר מהר"ש, עד להדמיון בקלסטר פניו כו'.

(**) להעיר שבר"ת ד"חנה" מרומזים ג' המצוות דנשי ישראל שעליהם עומד כל בית ישראל, חלה נדה הדלקת הנר (מגלה עמוקות פ' שלח - בשם הגהות מיימוניות) - שהם באופן ד"לכתחילה אריבער" (פריצה): חלה - "מראשית עריסותיכם תתנו לה", שה"ראשית", השוב והמובחר, נותנים לה'. נדה - שלילת הענין דהי"ף הטהרה והפיכתו לטהרת המשפחה. והדלקת הנר - שלילת האפשרות דכשילון בעץ או באבן.

(***) התועודות תנשא"א ע' 20.

כבר קיבלו רכוש גדול

הנחה: "ועד הנחות התמימים". תרגום חפשי ללה"ק: מערכת "יחי המלך"

א. ע"פ תורת הבעש"ט¹ שצריכים ללמוד מכל דבר הוראה בעבודת ה', ועאכו"כ מענין בתורה, יש ללמוד הוראה גם מ(האמור לעיל² -) הסיפור בתורה אודות "ביקש יעקב לישב בשלוה" אודות טענת בני³ שהם מוותרים על ה"רכוש גדול"⁴ העיקר לצאת מהגלות⁵.

וההוראה היא:

כאשר יהודי צועק "דאלאי גלות"⁶ – ניגש אליו היצר-הרע ("דער קלוגינקער") בטענה: מה אתה צועק כל-כך? – כבר קדמוך! בני ישראל צעקו כך בהיותם במצרים, ולא הצליחו לפעול זאת ונשארו בגלות כדי לקבל את ה"רכוש גדול", ועד"ז קודם לכן "ביקש יעקב לישב בשלוה" וגם הוא לא הצליח לפעול זאת, וכיצד הנך חושב שתצליח לפעול בצעקותיך?!

אדרבה, טוען היצר: ע"י צעקתך אתה עוד יכול להרגיז ("אויפרייצן") ולגרום שיהי' בדוגמת "קפץ עליו רוגזו של יוסף"⁶ כפי שנגרם ע"י בקשת יעקב לישב בשלוה, ומוטב יותר שתשאר בשקט ולא תצעק, פן תרגיז את הקב"ה (ח"ו)!!!

ב. על כך אומרים לו, שבתורה לא נכתב רק המענה על טענת בני ישראל במצרים, אלא גם הטענה עצמה (שמוותרים הם על הרכוש גדול העיקר לצאת מהגלות) נכתבה ונקבעה בתורה מלשון הוראה, ובמילא למדים גם מטענה זו הוראה:

כשם שאז צעקו בני ישראל "דאלאי גלות", שהם מוותרים על הרכוש גדול העיקר לצאת ממצרים – כך גם היום צריכים בני ישראל לצעוק שרצונם לצאת כבר מהגלות.

ואדרבה, זקנך (במצרים) הרשה לפתות אותו ("זיך געלאַזט איינרעדן") שעבור ה"רכוש גדול" כדאי להשאר בגלות – אבל אתה לא תתן לעצמך להתפתות עכשיו, כיון שמאז הרי בני ישראל בודאי קיבלו כבר את ה"רכוש גדול" ע"י עבודתם בזמן הגלות.

ולכן צועקים בני ישראל בכל ימות השבוע: "לישועתך קוינו כל היום", ובשבת ויו"ט: "ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים", ואומרים זאת בתפלת העמידה כשעומדים "כעבדא קמי' מרי"י⁷, במילא מובן שמתכוונים לזה באמת ובפשטות – מבקשים לראות בעיני בשר שלהם "בשובך לציון ברחמים"!

בודאי ישנם פירושים פנימיים על תיבות אלו – שזה הולך על "ציון" ברוחניות, "ציון" שבנשמה⁸, "אנא סימנא בעלמא"⁹, שבודאי הם כוונות אמיתיות – אבל אם מכוונים את הכוונות (הפנימיות) בלבד ולא חושבים על הפירוש הפשוט, חסר אז בפירוש המילים! משא"כ כאשר

(1) כש"ט הוספות סקכ"ז ואילך. וש"נ.

(2) ס"ח בשיחה (שי"ל ע"י "ועד הנחות התמימים").

(3) פרש"י בפרשתנו לו, ב.

(4) שבת י, א.

(5) ברכות ט, סע"א ואילך.

(6) ראה לקו"ת דברים א, ב ואילך. אוה"ת דברים ע' כז ואילך. שם ע' לו. ובכ"מ.

(7) לך טו, יד.

(8) שם סכ"ז.

(9) זח"א רכה, א.